

GEBOUWEN ALS DUURZAME ENERGIEPRODUCENTEN

PAUL DE RUITER

Tekst HAJD SCHILPERDORT

Paul de Ruiter is directeur van het gelijknamige architectenbureau en een bekende pionier van het duurzame bouwen. In 1992, toen duurzaamheid nog nauwelijks speelde, formuleerde hij in zijn promotieonderzoek *The Chameleon Skin* al de stelling dat gebouwen in de nabije toekomst duurzame energieproducenten in plaats van milieuvriendelijke energieconsumenten kunnen zijn. Dat heeft hij inmiddels bewezen, met een aantal spraakmakende projecten, zoals het C2C Partnership en – in aanbouw – een Green Building voor TNT. Paul de Ruiter heeft de nummers 1, 2 en 4 op zijn naam staan in de GreenCalc+ Top10, de ranglijst van meest duurzame gebouwen in Nederland.

LOPEN ONTWIKKELAARS WARM VOOR DUURZAAMHEID?

In de laatste decennia moest vastgoed snel verhandelbaar zijn, en alle investeringen moesten zich vrijwel direct terugverdienen. Dat is natuurlijk niet bevorderlijk voor duurzaamheid. We zien nu dat er meer naar de Life Cycle Costs wordt gekeken, en dat de Return on Investment op langere termijn mee wordt genomen. Dan ziet het plaatje er heel anders uit: duurzame gebouwen zijn gebouwen van goede kwaliteit, die gezond en aangenaam zijn om in te wonen of werken, lang blijven staan en bovendien geen of weinig energie verbruiken, mogelijk zelfs energie leveren. Het zijn daarmee zeer lucratieve investeringsobjecten, en de investeringen verdienen zich dubbel en dwars terug. Sinds 2007 is duurzaam bouwen dan ook grootschalig geadopteerd door projectontwikkelaars en beleggers. Er is nu eigenlijk uitsluitend nog vraag naar duurzame gebouwen. De kredietcrisis zou eventueel wel tijdelijk voor een dip kunnen zorgen. De crisis noopt tot bezuinigingen en het gevaar bestaat dat opdrachtgevers nu toch maar even niet in duurzaamheid investeren.

IS HET LIFE CYCLE DENKEN OOK RICHTINGGEVEND VOOR HET ONTWERP?

Ja, de algehele betekenis van het begrip duurzaamheid ligt in de levensloopbestendigheid. Het toepassen van energiezuinige technieken die ons helpen duurzamer om te gaan met de aarde valt daaronder. Maar ook het flexibel ontwerpen van gebouwen, waardoor zij langer meegaan omdat hun bestemming mee kan groeien met demografische ontwikkelingen. Of sociale duurzaamheid, waarbij door bijvoorbeeld het creëren van verscheidenheid in typen woningen – voor jong-oud, koop-huur, rijk-minder rijk – degradatie van woongebieden wordt tegengegaan. Op het niveau van producten geeft een Life Cycle Analysis weer wat de maatschappelijke en milieukosten van het product zijn, gerekend over de gehele levensloop, vanaf de winning van de basismaterialen, via productie, transport, gebruik en onderhoud tot aan de sloop. Al die aspecten kunnen we wegen, en dan kunnen we appels en peren met elkaar vergelijken. Isolatieglas is bijvoorbeeld tijdens het gebruik energetisch gunstig, maar het bevat ook zware metalen. De analyse brengt dat in beeld, en leert ons op een ander manier kijken. Met een programma als GreenCalc+ of een assessmentmethode als BREEAM krijgen we vervolgens inzicht in de totale Life Cycle waarde van een gebouw.

JE HEBT HET CRADLE-TO-CRADLE PARTNERSHIP ONTWERPEN. IS C2C EEN BRUIKBARE FILOSOFIE?

Het C2C Partnership is een reizend expositiepaviljoen en floating front office, dat als praktijkvoorbeeld van het C2C-concept door heel Nederland te zien zal zijn. Het gebouw voorziet volledig in zijn eigen behoefte aan energie en water. En we hebben méér gedaan dan het strikt noodzakelijke: er is een teveel aan opgewekte elektriciteit dat we gebruiken voor LED-verlichting als communicatiemiddel aan de gevel. En de overgedimensioneerde waterzuivering zorgt ervoor dat overal waar het Partnership ligt het oppervlaktewater steeds schoner wordt. Dit paviljoen voldoet dus aan het C2C-criterium dat we gebouwen niet alleen maar 'minder slecht', maar juist met een positieve footprint kunnen realiseren.

De visie van McDonough en Braungart heeft in Nederland veel politici en beleidsmakers geïnspireerd om duurzaam bouwen te zien als een positieve uitdaging die niet alleen afgedwongen hoeft

Foto: FOTOSTUDIO VOORHUIS

